

Brüssel, XXX
SWD (2015) 79
[...] (2015) XXX

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

NÄITLIKUSTAV JUHEND IMPORDI- JA TRANSIIDITINGIMUSTE NING KONTROLLIDE KOHTA, MIDA TULEB KOHALDADA TEATAVATELE KOLMANDATEST RIIKIDEST PÄRINEVATELE LIITTOODETELE JA TOODETELE, MIDA VÕIDAKSE EKSLIKULT LIITTOODETEKS PIDADA

Käesolev dokument on koostatud üksnes teavitamise eesmärgil. Euroopa Komisjon ei ole seda vastu võtnud ega ühelgi viisil heaks kiitnud. Juhendi kasutajad peaksid seega rakendama enne teabe kasutamist kõiki vajalikke ettevaatusabinõusid ning selle kasutamine toimub täielikult nende omal riisikol.

KÄESOLEVA DOKUMENDI EESMÄRK

Käesolev dokument on suunatud peamiselt liikmesriikide pädevatele asutustele, eelkõige piiripunktidele, ning teavitamise eesmärgil kolmandate riikide pädevatele asutustele. Selles antakse juhiseid impordi- ja transiiditingimuste ning kontrollide kohta, mida tuleb kohaldada teatavatele töödeldud loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavatele liittoodetele, eri loomseid saadusi sisaldavatele toodetele ning töötlemata loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavatele toodetele.

MÄRKUS

Käesolev dokument ei ole lõplik ning seda võidakse vajadusel uuendada, et võtta arvesse pädevate asutuste, eelkõige piiripunktide ning komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi Toidu- ja Veterinaarameti (FVO) kogemusi ja teavet.

Euroopa Liidu Kohus on ELi kohtuinstitsioon ja Euroopa Liidu õigusaktide viimase instantsi tõlgendaja.

JUHENDIS KASUTATUD LÜHENDID JA MÕISTED

CVED	Komisjoni määruse (EÜ) nr 136/2004 III lisas sätestatud ühine veterinaariaalne sisenemisdokument loomsete saaduste jaoks
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet
EL	Euroopa Liit
ELT	Euroopa Liidu Teataja
EÜT	Euroopa Ühenduste Teataja
HACCP	Ohuanalüüs ja kriitilised kontrollpunktid
Piiripunkt	Piiripunkt nõukogu direktiivi 97/78/EÜ tähenduses
RASFF-teade	Euroopa Komisjoni toidu- ja söödaalases kiirhoiatussüsteemis kasutatavad teated
TRACES	Komisjoni otsusega 2004/292/EÜ sisse seatud kaubanduse kontrolli- ja ekspertsüsteem

SISUKORD

1.	EESMÄRK	6
2.	SISSEJUHATUS	6
2.1.	Töödeldud loomsete saaduste ja liitoodete eristamine	6
2.2.	Tooted, mida võidakse ekslikult liitoodeteks pidada	8
2.2.1.	Töötlemata loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavad tooted	8
2.2.2.	Loomsete saaduste kombinatsioonid	9
3.	IMPORDINÕUDED LIITTOODETELE	9
3.1.	Loomatervisenõuded liitoodete importimisel	9
3.2.	Rahvatervisenõuded liitoodete importimisel	10
3.2.1.	Peamised toiduhügieeninõuded	10
3.2.2.	Muud toiduhügieeninõuded	11
3.3.	Taimetervisenõuded	11
3.4.	Muud tervisenõuded	12
3.5.	Teatavatele liitoodetele kehtivate looma- ja rahvatervisenõuete ühtlustamine	12
4.	IMPORDINÕUDED TEATAVATELE LIITTOODETELE	13
4.1.	Liitoodete tootmiseks kasutatud töödeldud loomsete saaduste päritolu	13
4.2.	Liitoodete päritolu	14
4.3.	Määruse (EL) nr 28/2012 artikli 3 lõikes 1 loetletud liitoodete kolmnurkkaubandus	14
5.	IMPORDI- JA TRANSIIDIKONTROLL ELI HEAKSKIIDETUD PIIRIPUNKTIDES	15
6.	TEATAVATE LIITTOODETE IMPORDIKONTROLL	16
7.	NÕUETE JA KONTROLLI KOHALDAMISE NÄITED	23
7.1.	Otsuse 2007/275/EÜ II lisas loetletud liittooted	23
7.2.	Näiteid liitoodetest	23
7.2.1.	Lihatooteid sisaldavad liittooted	23
7.2.2.	Piimatooteid sisaldavad liittooted	24
7.2.3.	Muid töödeldud loomseid saadusi sisaldavad liittooted	24
8.	ÜLDINE JA ERITEAVE IMPORDI- JA TRANSIIDIKONTROLLI KOHTA	24
	I lisa	25

II lisa	27
III lisa	28

1. EESMÄRK

Käesoleva juhenddokumendi eesmärk on saavutada liikmesriikides ühesugune arusaamine impordi- ja transiidikontrolli korra rakendamise kolmandatest riikidest pärinevatele liittoodete saadetistele. Juhend peaks muutma selgemaks impordi- ja transiidinõuded, mis on kohaldatavad teatavatele töödeldud loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavatele liittoodetele, mitmesugustele loomseid saadusi sisaldavatele toodetele ning töötlemata loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavatele toodetele.

Selle juhenddokumendiga täiendatakse alljärgnevat juhendites esitatud teavet:

„Impordinõuetega ning toiduhügieeni- ja ametliku toidukontrolli alaste ELi eeskirjadega seotud võtmeküsimused”,¹ avaldatud aadressil:

http://ec.europa.eu/food/international/trade/interpretation_imports.pdf.

„Suunised määruse (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad) teatavate sätete rakendamiseks”,² avaldatud aadressil:

http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/hygienelegislation/guide_en.htm.

2. SISSEJUHATUS

Toiduhügieeni valdkonnas nimetatakse nii taimseid saadusi kui ka töödeldud loomseid saadusi sisaldavat toitu **liittoodeteks**, mida käsitletakse määruse (EÜ) nr 853/2004³ artikli 1 lõikes 2 ja artikli 6 lõikes 4. Need on määratletud komisjoni otsuse 2007/275/EÜ⁴ artikli 2 punktis a alljärgnevalt:

„toiduaine, mis sisaldab nii loomseid töödeldud tooteid kui ka taimseid tooteid ning mille puhul põhitoote töötlemine on lõpptoote tootmise lahutamatu osa”.

See on üsna lai määratlus, mistõttu on vajalik eristada liittooteid, töödeldud loomseid saadusi ja tooteid, mida võidakse ekslikult liittoodeteks pidada.

2.1. Töödeldud loomsete saaduste ja liittoodete eristamine

Käesoleva juhenddokumendi I lisas antakse ülevaade määruste (EÜ) nr 852/2004⁵ ja (EÜ) nr 853/2004 kohaldamisalast. See ülevaade ei ole ammendav ja on seega üksnes näitlik ning võidakse eeskirjade rakendamise käigus saadava kogemuse põhjal läbi vaadata.

¹ SANCO/1446/2005 Rev. 2015.

² SANCO/10098/2009 Rev. 2015.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, 29. aprill 2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad, ELT L 139, 30.4.2004, lk 55; avaldatud uuesti väljaandes ELT L 226, 25.6.2004, lk 22.

⁴ Komisjoni otsus 2007/275/EÜ, 17. aprill 2007, milles käsitletakse nõukogu direktiivide 91/496/EMÜ ja 97/78/EÜ alusel piiripunktides kontrollitavate loomade ja toodete loetelusid, ELT L 116, 4.5.2007, lk 9.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 852/2004, 29. aprill 2004, toiduainete hügieeni kohta, ELT L 139, 30.4.2004, lk 1; avaldatud uuesti väljaandes ELT L 226, 25.6.2004, lk 3.

Määrust (EÜ) nr 853/2004 ei kohaldata nii taimseid saadusi kui ka **töödeldud** loomseid saadusi sisaldava toidu tootmise suhtes, kui ei ole otsesõnu teisiti sätestatud. See on määruse kohaldamisalast välja jäetud seetõttu, et loomse koostisosaga seotud riski saab kontrolli all hoida määruse (EÜ) nr 852/2004 eeskirjade rakendamise teel, ilma et oleks vaja kohaldada üksikasjalikumaid erinõudeid. Määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 1 lõikes 2 on aga sõnaselgelt sätestatud, et **liittoodete** valmistamiseks kasutatud **töödeldud loomseid saadusi** tuleb hankida ja käsitseda kooskõlas määruse (EÜ) nr 853/2004 nõuetega, näiteks:

- jäätise valmistamiseks kasutatud piimapulber peab olema hangitud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004, kuid jäätise valmistamine ise kuulub määruse (EÜ) nr 852/2004 kohaldamisalasse;
- pitsa valmistamiseks kasutatud töödeldud loomsed saadused, nagu liha-, piima- ja/või kalandustooted, peavad olema hangitud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004, kuid pitsa tootmine ise kuulub määruse (EÜ) nr 852/2004 kohaldamisalasse;
- töödeldud loomsetest saadustest ja köögiviljadest koosneva valmistoidu tootmiseks kasutatud liha- ja/või piimatooted peavad olema hangitud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004, kuid valmistoidu tootmine ise kuulub määruse (EÜ) nr 852/2004 kohaldamisalasse;
- majoneesi valmistamiseks kasutatud munatooted peavad olema hangitud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004, kuid majoneesi tootmine ise kuulub määruse (EÜ) nr 852/2004 kohaldamisalasse.

Selliseid liittooteid valmistatakse registreeritud ettevõtetes, ent liittoote tootmiseks kasutatud loomsed saadused peavad pärinema tunnustatud ettevõttest.

Kui aga töödeldud loomsele saadusele lisatakse taimset saadust määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punktis m määratletud töötlemise käigus – näiteks kui taimne saadus on vajalik spetsiifiliste omaduste tekitamiseks või loomse saaduse valmistamiseks (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punkt o) –, siis ei tähenda see automaatselt, et saadud toit vastaks määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 1 lõike 2 tähendusele või liittoote määratlusele, näiteks:

- juustud, millele on lisatud ürte, või jogurtid, millele on lisatud puuvilju, jäävad piimatoodeteks ning neid tuleb toota kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004;
- vorstid, millele on lisatud küüslauku või sojauba, jäävad lihatoodeks ning neid tuleb toota kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004;
- koorejäätis, mida on kuumtöödeldud ning millele on lisatud puuvilju või muid taimseid koostisosi, jääb piimatoodeteks ning seda tuleb toota kooskõlas määrusega (EÜ) nr 853/2004.

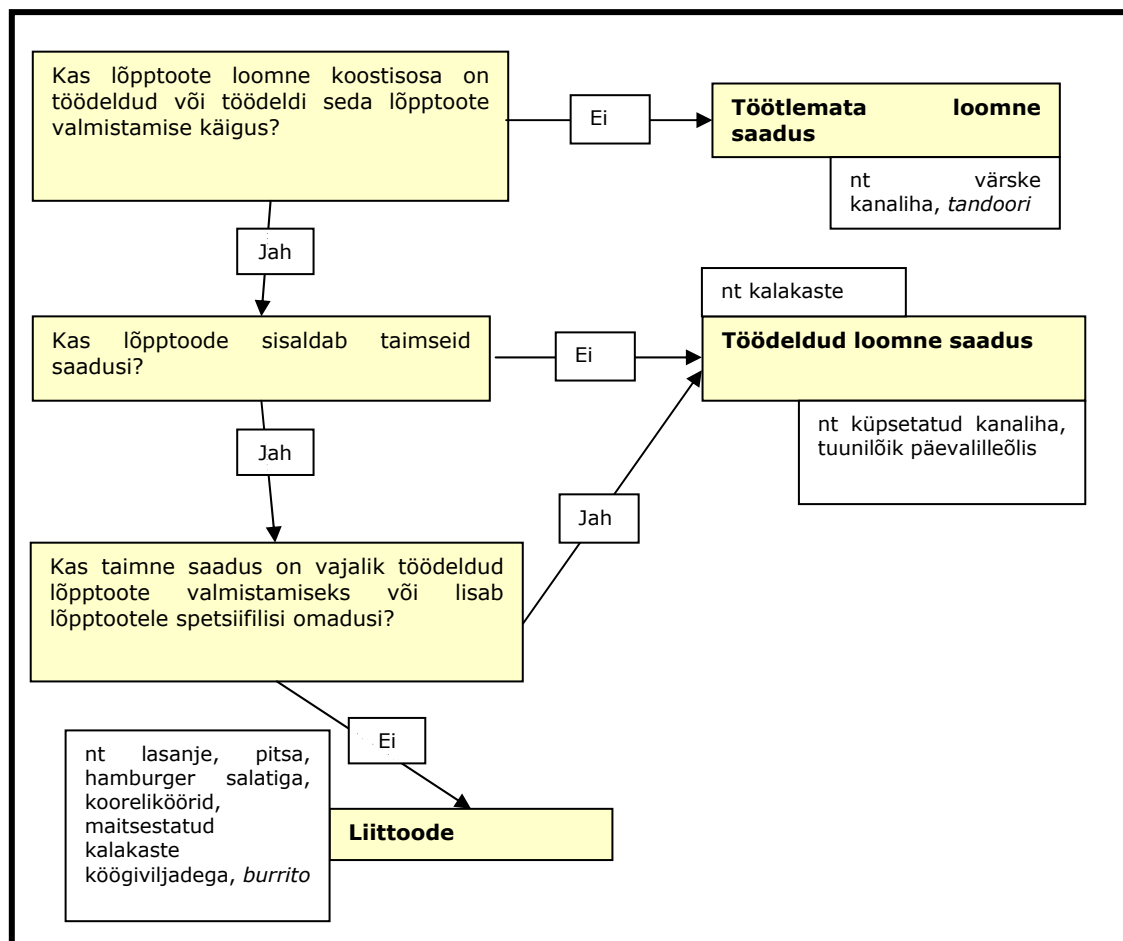
Üldiselt võib liittoode pärineda pädeva asutuse registreeritud ettevõttest ja etiketil ei pea olema ettevõtte eraldusmärgistust. Siiski kehtivad järgmised tingimused:

- tunnustatud ettevõtte, kus toodetakse nii loomseid saadusi kui ka muid tooteid, näiteks liittooteid, võib kasutada loomsete saaduste puhul nõutavat eraldusmärgistust ka teistel toodetel (liittoodetel) (määruse (EÜ) nr 853/2004 II lisa I jao punkti B alapunkt 7);
- **juhul kui lõpliku liittoote tootmine hõlmab algse loomse saaduse töötlemist määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punkti m tähenduses, on**

eraldusmärgistus kohustuslik, sest sellisel juhul peab liittoode pärinema tunnustatud ettevõttest.

Alljärgnev otsustuspuu peaks aitama eristada liittooteid loomsetest saadustest.

Joonis 1. Otsustuspuu määramaks, kas loomseid koostisosi sisaldavat toodet tuleb pidada liittooteks

Käesoleva juhenddokumendi II lisas on ära toodud mittetäielik loetelu töödeldud loomsete saaduste näidetest.

2.2. Tooted, mida võidakse ekslikult liittooteks pidada

2.2.1. Töötlemata loomseid saadusi ja taimseid saadusi sisaldavad tooted

Töötlemata loomne saadus kombineerituna taimse saadusega jääb töötlemata loomseks saaduseks, näiteks:

- värske liha ja köögiviljadega küpsetusvarras;
- värsketest kalandustoodetest valmistatud tooted (nt kalafilee) koos taimsete toiduainetega;
- klaaspakendis mesi pähklitega.

Sellised tooted peavad pärinema heakskiidetud kolmandast riigist või selle osast, millest on lubatud tuua ELi asjaomast loomset saadust. Need peavad pärinema tunnustatud ettevõttest ning kolmandast riigist, millel on mõlema tooteliigi jaoks heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks. Nendega peab olema kaasas kasutatud loomse saaduse näidisveterinaarsertifikaat.

2.2.2. Loomsete saaduste kombinatsioonid

Toiduaineid, mis sisaldavad eri loomseid saadusi, olgu töödeldud või töötlemata, **ei loeta liittoodeteks**, kui need ei sisalda taimseid saadusi.

Kui suurema osa lõpptootest moodustavat loomset saadust töödeldakse koos väikeste koguste muude loomsete saadustega, mis on vajalikud tehnoloogilistel põhjustel, siis peab lõpptoode pärinema tunnustatud ettevõttest ja kolmandast riigist, millest on lubatud tuua ELi kõnealust suuremat osa moodustavat loomset saadust, näiteks:

- kalapall, milles on kasutatud paksendajana väga väikeses koguses munavalget;
- küpsetusvardad lihaga, mida on marineeritud jogurti, piima, õli ja vürtsidega;
- surimi, millele on tehnoloogilistel põhjustel lisatud väga väike kogus munavalget.

Kui mitu loomset saadust segatakse või kombineeritakse omavahel, ilma et see oleks töötlemiseks tehnoloogiliselt vajalik, siis peab lõpptoode pärinema kolmandast riigist, millest on lubatud tuua ELi iga segamise või kombineerimise tulemusena saadud tootes kasutatud loomset saadust. Lõpptoode peab pärinema iga tooteliigi jaoks tunnustust omavast ettevõttest ja sellega peab olema kaasas iga kokku segatud või kombineeritud tootes kasutatud loomse saaduse jaoks ette nähtud näidisveterinaarsertifikaat, näiteks:

- praelõik, mis on pakendatud koos võitükiga;
- küpsetamisvalmis terve kala lihatäidisega;
- suši, mis on garneeritud munatoodetega.

3. IMPORDINÕUDED LIITTOODETELE

3.1. Loomatervisenõuded liittoodete importimisel

Kolmandatest riikidest pärinevad loomsed saadused peavad vastama nõuetele, millega hoitakse ära loomataudide toomist ELi. Kõnealused nõuded on loetletud nõukogu direktiivis 2002/99/EÜ⁶ ning üks neist on, et loomsed saadused peavad pärinema nimekirja kantud kolmandatest riikidest. Peale selle on liha- ja piimatoodetele ette nähtud kindlad töötlemisviisid, mis vastavad sellele, kui suurt riski asjaomane kolmas riik endast loomatervisele kujutab; töötlemisviisid on sätestatud kahes kolmandate riikide nimekirjas

⁶ Nõukogu direktiiv 2002/99/EÜ, 16. detsember 2002, milles sätestatakse inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste tootmist, töötlemist, turustamist ja ühendusse toomist reguleerivad loomatervishoiu eeskirjad, EÜT L 18, 23.1.2003, lk 11.

(otsus 2007/777/EÜ⁷ lihatoodete kohta ja määrus (EL) nr 605/2010⁸ piimatoodete kohta). Täpsemalt vt:

http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/index_en.htm.

Loomatervisenõuete täitmise suhtes on tehtud erandid loomsete saaduste saadetiste transiidile läbi ELi territooriumi Venemaalt Venemaale (Kaliningradi) ning Bosniast ja Hertsegoviinast Horvaatiasse Ploče sadamasse.

Mõne loomse saaduse suhtes ei ole loomatervisenõudeid kehtestatud, sest neid ei peeta ohuks loomatervisele (vt täpsemalt käesoleva juhenddokumendi jaotis 4).

3.2. Rahvatervisenõuded liittoodete importimisel

Kõik kolmandatest riikidest ELi imporditavad loomsed saadused peavad vastama ELi toiduhügieeninõuetele. See põhimõte kehtib ka liittoodete puhul, kaasa arvatud tooted, mida on käsitletud otsuse 2007/275/EÜ artiklites 4–6 ja II lisas.

3.2.1. Peamised toiduhügieeninõuded

Hügieeninõuded liittoodetele on sätestatud määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklites 3–6, mille kohaselt peavad kolmandate riikide toidukäitlejad täitma alljärgnevaid eeskirju:

- üldine kohustus, mille kohaselt käitleja peab jälgima oma vastutuse all olevate toodete ja protsesside toiduohutust (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikkel 3);
- esmatootmise hügieeni üldnõuded (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 4 lõige 1 ja I lisa A-osa);
- erinõuded esmatootmisele järgnevates etappides (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 4 lõige 2 ja II lisa);
- mikrobioloogilised nõuded, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 4 lõikes 3 ja komisjoni määruses (EÜ) nr 2073/2005⁹;
- ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide (HACCP) põhimõttel põhinevad menetlused (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikkel 5);
- ettevõtete registreerimine või tunnustamine (määruse (EÜ) nr 852/2004 artikkel 6). Ettevõtete tunnustamine on vajalik juhul, kui loomseid saadusi töödeldakse samas ettevõttes, mis toodab liittooteid, vt täpsemalt käesoleva juhenddokumendi jaotis 2.1.

⁷ Komisjoni otsus 2007/777/EÜ, 29. november 2007, millega kehtestatakse looma- ja inimtervishoiu nõuded ning näidissertifikaadid inimtoiduks ettenähtud lihatoodete ja töödeldud magude, põite ja soolte importimiseks kolmandatest riikidest ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2005/432/EÜ, ELT L 312, 30.11.2007, lk 49.

⁸ Komisjoni määrus (EL) nr 605/2010, 2. juuli 2010, millega kehtestatakse loomade ja inimeste tervishoiu- ning veterinaarsertifikaatide nõuded inimtoiduks ettenähtud toorpiima ja piimatoodete Euroopa Liitu toomisel, ELT L 175, 10.7.2010, lk 1.

⁹ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2073/2005, 15. november 2005, toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta, ELT L 338, 22.12.2005, lk 1.

3.2.2. Muud toiduhügieeninõuded

ELis asutatud toidukäitlejad, kes impordivad liittooteid (toitu, mis sisaldab nii taimseid saadusi kui ka töödeldud loomseid saadusi), peavad määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 6 lõike 4 kohaselt tagama, et sellises toidus sisalduvad töödeldud loomsed koostisosad **on kooskõlas artikli 6 lõigetes 1–3 sätestatud nõuetega loomsetele saadustele**, st

- koostisosad pärinevad ELi nimekirja kantud kolmandast riigist ja vastavad ELi importimisel kohaldatavatele tootepõhiste nõuetele;
- ettevõtte¹⁰ (või limuste puhul tootmispiirkond), millest liittoote valmistamiseks kasutatud loomsed koostisosad lähetati, kus need omandati või ette valmistati, on kantud ELi nimekirja ettevõtetest, millest import on lubatud;
- vastavalt nõukogu direktiivile 96/23/EÜ¹¹ peavad loomsed saadused, kaasa arvatud liitoodete tootmisel loomsete koostisosadena kasutatavad saadused, pärinema kolmandast riigist, millel on asjaomase koostisosa jaoks komisjoni otsuse 2011/163/EL¹² I lisa kohaselt heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks;
- importiv toidukäitleja peab suutma tõendada, et eeltoodud nõuded on täidetud (nt asjakohase dokumentatsiooni või sertifitseerimise abil, mis ei pea järgima määruse (EÜ) nr 854/2004¹³ artiklis 14 sätestatud vorminõudeid, või muul viisil).

Need nõuded ei kehti praegu siiski kõikidele liitoodetele, sest üleminekumeetmega on lubatud jätkata praeguse korra kasutamist seoses selliste liitoodete impordinõuetega, mis sisaldavad ühtlustamata töödeldud loomseid saadusi (vt allpool jaotis 4).

3.3. Taimetervisenõuded

Teatavad taimed, taimsed saadused või muud objektid peavad vastama enne ELi toomist fütosanitaarnõuetele.

Vt täpsemalt: http://ec.europa.eu/food/plant/index_en.htm.

3.4. Muud tervisenõuded

Lisaks direktiivide 96/23/EÜ ja 2002/99/EÜ ning määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 6 lõike 4 kohaldamisele peavad loomseid saadusi sisaldava toidu importijad silmas pidama ka muid nõudeid, mida tuleb täita.

¹⁰ Vt täpsemalt:

http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/establishments/third_country/index_et.htm.

¹¹ Nõukogu direktiiv 96/23/EÜ, 29. aprill 1996, millega nähakse ette teatavate ainete ja nende jääkide kontrollimise meetmed elusloomades ja loomsetes toodetes ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 85/358/EMÜ ja 86/469/EMÜ ning otsused 89/187/EMÜ ja 91/664/EMÜ, EÜT L 125, 23.5.1996, lk 10.

¹² Komisjoni otsus 2011/163/EL, 16. märts 2011, nõukogu direktiivi 96/23/EÜ artikli 29 kohaselt kolmandate riikide esitatud kavade tunnustamise kohta, ELT L 70, 17.3.2011, lk 40.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 854/2004, 29. aprill 2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks, ELT L 139, 30.4.2004, lk 206; avaldatud uuesti väljaandes ELT L 226, 25.6.2004, lk 83.

- ELi toidualaste õigusaktide asjakohaste nõuete kohaselt tuleb kohaldada mitut toiduhügieeninõudeid täiendavat või neile lisanduvat eeskirja. Need hõlmavad eelkõige ja vastavalt vajadusele nõudeid, mis käsitlevad:
 - saasteaineid,
 - pestitsiidijääkide piirnorme,
 - toidu lisaainete kasutamist,
 - toiduainetega kokkupuutuvaid materjale ja esemeid,
 - toiduainete kiiritamist,
 - uuendtoitu (määrus (EÜ) nr 258/97¹⁴),
 - radioaktiivsust.
- Samuti on olemas tootepõhised nõuded, mis käsitlevad:
 - sügavkülmutatud toiduaineid,
 - eritoitu (see mõiste asendatakse alates 20. juulist 2016 mõistega „konkreetsetele inimrühmadele mõeldud toit”¹⁵),
 - geneetiliselt muundatud organisme (GMOsid).

Vt täpsemalt: http://ec.europa.eu/food/food/index_en.htm.

3.5. Teatavatele liitoodetele kehtivate looma- ja rahvatervisenõuete ühtlustamine

Varem pidid teatavate liitoodete importimisel olema täidetud ainult loomatervisenõuded.

1. märtsist 2012. aastast kohaldatava määrusega (EL) nr 28/2012¹⁶ ühtlustatakse aga looma- ja rahvatervisenõuded teatavate liitoodete importimiseks ELi või transiidiks läbi ELi ning nähakse ette näidisveterinaarsertifikaadid kõnealuste liitoodete importimiseks ja transiidiks.

Määruse (EL) nr 1079/2013¹⁷ kohaselt tohib määrusega (EL) nr 28/2012 hõlmamata liittooteid importida praeguse korra kohaselt 31. detsembrini 2016, et praegune kaubavahetus saaks jätkuda.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 258/97, 27. jaanuar 1997, uuendtoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta, EÜT L 43, 14.2.1997, lk 1.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 609/2013, 12. juuni 2013, imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009, ELT L 181, 29.6.2013, lk 35.

¹⁶ Komisjoni määrus (EL) nr 28/2012, 11. jaanuar 2012, millega kehtestatakse sertifitseerimisnõuded teatavate liitoodete importimiseks liitu ja transiidiks läbi liidu ning muudetakse otsust 2007/275/EÜ ja määrust (EÜ) nr 1162/2009, ELT L 12, 14.1.2012, lk 1.

¹⁷ Komisjoni määrus (EL) nr 1079/2013, 31. oktoober 2013, millega nähakse ette üleminekumeetmed Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EÜ) nr 853/2004 ja (EÜ) nr 854/2004 kohaldamiseks, ELT L 292, 1.11.2013, lk 10.

4. IMPORDINÕUDED TEATAVATELE LIITTOODETELE

4.1. Liittoodete tootmiseks kasutatud töödeldud loomsete saaduste päritolu

Määruse (EÜ) nr 853/2004 artikli 6 lõike 4 kohaselt peavad imporditud liittoodete valmistamiseks kasutatud töödeldud loomsed saadused vastama kõnealuse määruse artikli 6 lõigetes 1–3 sätestatud nõuetele. See tähendab eelkõige seda, et:

- töödeldud loomne saadus pärineb ELi nimekirja kantud kolmandast riigist või selle osast ja vastab ELi importimisel kohaldatavatele tootepõhiste nõuetele,
- töödeldud loomne saadus pärineb ettevõttest (või limuste puhul tootmispiirkonnast), mis on kantud kõnealuse töödeldud loomse saaduse jaoks kehtestatud ELi nimekirja ettevõtetest, millest import on lubatud.

Määrusega (EL) nr 1079/2013 on aga ette nähtud 31. detsembrini 2016 kestev üleminekuperiood nende rahvatervisemeetmete kohaldamiseks. Kõnealuse määruse kohaselt on määruse nr 853/2004 artikli 6 lõige 4 kohaldatav ainult alljärgnevatele liittoodetele, millele on osutatud määruse (EL) nr 28/2012 artikli 3 lõikes 1:

- liittooted, mis sisaldavad töödeldud lihatoodet, nagu on nimetatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktis a,
- liittooted, mis sisaldavad töödeldud piimatoodet ja mis on hõlmatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktidega b ja c,
- liittooted, mille koostisest vähemalt poole moodustab töödeldud liha- või munatoode ja mis on hõlmatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktiga b.

Kõnealustele liittoodetele kehtivad nõuded on sätestatud määruse (EL) nr 28/2012 lisades esitatud veterinaarsertifikaatides, milles on ühendatud ELi rahva- ja loomatervisealane sertifitseerimine.

Lisaks peavad sellistes liittoodetes sisalduvad piimatooted, mille suhtes ei kohaldata piiripunktis veterinaarkontrolli, pärinema nimekirja kantud kolmandast riigist ning olema töödeldud määruse (EL) nr 605/2010 I lisas ettenähtud viisil. Otsuse 2007/275/EÜ artikli 6 lõike 2 kohaselt kehtib see nõue ka otsuse 2007/275/EÜ artikli 6 lõikes 1 kirjeldatud ja otsuse II lisas loetletud liittoodete puhul.

Seega nõue, et liittoodetel, mille koostisest vähemalt poole moodustab **muu töödeldud loomne saadus kui töödeldud liha-, piima-, kalandus- või munatoode**, peab olema asjakohane sertifikaat või äridokument, ei ole kohaldatav enne 31. detsembrit 2016.

See tähendab seda, et liittoodetele, mille koostisest vähemalt pool on näiteks töödeldud mesi, želatiin või teod, on kohaldatavad üksnes ELi üldised rahvatervisenoored (mis on loetletud käesoleva juhendi jaotistes 3.2 ja 3.4) ning täiendavate riigi tasandi rahvatervise-eeskirjade, näiteks sertifitseerimisnõuete kasutuselevõtt on liikmesriikide otsustada. Kõnealustele liittoodetes sisalduvatele töödeldud loomsetele saadustele (nt töödeldud mesi, želatiin või teod ehk muud töödeldud loomsed saadused kui liha-, piima-, kalandus- või munatooted) ei ole kehtestatud eraldi loomatervisenoodeid, sest neid ei loeta ohuks loomatervisele.

Määruse (EÜ) nr 853/2004 sätetest sõltumatult peavad liittoote tootmiseks kasutatud loomsed koostisosad pärinema kolmandast riigist, millel on asjaomase koostisosa jaoks otsuse 2011/163/EL I lisa kohaselt heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks. See nõue kehtib kõikide töödeldud loomsete saaduste suhtes, kaasa arvatud need, mis on hõlmatud määruse (EL) nr 1079/2013 üleminekumeetmetega.

4.2. Liittoodete päritolu

Määruse (EL) nr 28/2012 kohaselt peavad alljärgnevad liittooted ELi importimiseks või transiidiks läbi ELi pärinema heakskiidetud kolmandast riigist või selle osast, millest on lubatud tuua ELi asjaomastes liittoodetes sisalduvate töödeldud loomsete saaduste saadetisi:

- liittooted, mis sisaldavad töödeldud lihatoodet, nagu on nimetatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktis a,
- liittooted, mis sisaldavad töödeldud piimatoodet ja mis on hõlmatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktidega b ja c,
- liittooted, mille koostisest vähemalt poole moodustab töödeldud liha- või munatoode ja mis on hõlmatud otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktiga b.

Eespool nimetatud liittoodetel peavad olema ELi sisenemisel kaasas määruse (EL) nr 28/2012 lisades sätestatud näidisveterinaarsertifikaadid.

Liittootes sisalduv töödeldud loomne saadus peab pärinema tunnustatud ettevõttest, liittoode ise aga võib pärineda registreeritud ettevõttest, mis ei pea olema määruse (EÜ) nr 854/2004 artikli 12 kohaselt nimekirja kantud. Kui aga lõplik liittoode on valmistatud töötlemata loomsest esmatootest (nt kalafilee) ning selle esmatootte töötlemine on lahutamatu osa lõpliku liittoote valmistamisest (otsuse 2007/275/EÜ artikli 2 punkt a), siis peab kõnealune töötlemine toimuma asjaomase töötlemata loomse saaduse töötlemiseks tunnustust omavas ettevõttes ning liittoode peab sellisel juhul pärinema sellisest tunnustatud ettevõttest.

4.3. Määruse (EL) nr 28/2012 artikli 3 lõikes 1 loetletud liittoodete kolmnurkkaubandus

Kui töötlemata loomne saadus ja asjaomane liittoode ei ole valmistatud samas riigis (kolmnurkkaubandus), kehtivad päritolu suhtes lisapiirangud. Kõnealused piirangud on sätestatud liittoodetes kasutatud liha- ja piimatoodetele, sest nende toodete jaoks koostatud kolmandate riikide nimekirjad põhinevad kindlatel kuumtöötlemisviisidel, mis sõltuvad asjaomase kolmanda riigi loomatervishoiuriskist. Seetõttu tuleb tagada, et liha- või piimatooteid, mis pärinevad suure loomatervishoiuriskiga kolmandast riigist, ei saadetaks liittoodete valmistamiseks väiksema loomatervishoiuriskiga kolmandasse riiki. Seda kajastavad ka tervisetõendid, mis peavad sisalduma määruse (EL) nr 28/2012 lisades sätestatud veterinaarsertifikaatides.

Tabel 1. Määruse (EL) nr 28/2012 artikli 3 lõikes 1 nimetatud liittoote päritolu ja selles liittootes kasutatud töödeldud loomse saaduse päritolu

Liittootes sisalduv töödeldud loomne saadus	Liittoote päritoluriik	Liittootes sisalduva töödeldud loomse saaduse päritoluriik
Lihatoode	Kolmas riik, mille puhul on otsuses 2007/777/EÜ ette nähtud mis tahes kuumtöötlus	Sama kolmas riik või EL
	Kolmas riik, mis on otsuses 2007/777/EÜ koodiga A	Sama kolmas riik või EL või muu kolmas riik, mis on otsuses 2007/777/EÜ koodiga A
Piimatoode	Kolmas riik, mis on määruses (EL) nr 605/2010 A-, B- või C-veerus	Sama kolmas riik või EL
	Kolmas riik, mis on määruses (EL) nr 605/2010 A-veerus	Sama kolmas riik või EL või muu kolmas riik, mis on määruses (EL) nr 605/2010 A-veerus
	Kolmas riik, mis on määruses (EL) nr 605/2010 B-veerus	Sama kolmas riik või EL või muu kolmas riik, mis on määruses (EL) nr 605/2010 B-veerus
Töödeldud kalandus- või munatoode	Kolmas riik, mis on nimetatud asjakohases ELi nimekirjas	Sama kolmas riik või EL või muu kolmas riik, mis on nimetatud asjakohases ELi nimekirjas

Tabelis 1 antakse ülevaade liittoodete päritolust ja asjaomasel liittootes sisalduva töödeldud loomse saaduse päritolust kolmnurkkaubanduse korral.

Piimatoodete puhul tuleb silmas pidada loomatervise eriolukorda kolmandates riikides, millest on määruse (EL) nr 605/2010 I lisa loetelu C-veerus lubatud import kuumtöötamise korral. Kolmnurkkaubandus on lubatud ainult kolmandate riikide vahel, millest kuumtöötamise korral on import heaks kiidetud A-veerus, või kolmandate riikide vahel, millest kuumtöötamise korral on import heaks kiidetud B-veerus, tagamaks, et kolmnurkkaubandust ei toimu erineva loomatervisestaatusega kolmandate riikide vahel. Seetõttu võivad kolmandad riigid, millest kuumtöötamise korral on import heaks kiidetud C-veerus, lubada piimatooteid sisaldavate liittoodete valmistamist ainult ELi liikmesriigist või omaenda territooriumilt pärinevatest piimatoodetest.

Sama kehtib lihatoodete kohta ning kolmnurkkaubandus on lubatud ainult kolmandate riikide vahel, mis on töötamise korral heaks kiidetud otsuse 2007/777/EÜ A-veerus. Kõik kolmandad riigid, mis ei ole selle töötamisviisi korral heaks kiidetud, võivad lubada lihatooteid sisaldavate liittoodete valmistamist ainult ELi liikmesriigist või omaenda territooriumilt pärinevatest lihatoodetest.

5. IMPORDI- JA TRANSIIDIKONTROLL ELI HEAKSKIIDETUD PIIRIPUNKTIDES

ELi õigusaktide kohaselt tuleb kõik liidu territooriumile sisenevad loomsete saaduste saadetised esitada ELi heakskiidetud piiripunktis kohustuslikuks veterinaarkontrolliks. Nõukogu direktiiviga 97/78/EÜ¹⁸ on sätestatud veterinaarkontrolli kord, mida tuleb järgida loomsete saaduste saadetiste importimiseks ELi või transiidiks läbi ELi. Loetelu loomsetest kaupadest, mis peavad läbima veterinaarkontrolli, on esitatud komisjoni otsuse 2007/275/EÜ I lisas.

¹⁸ Nõukogu direktiiv 97/78/EÜ, 18. detsember 1997, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted, EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9.

Kõnealuse otsuse artiklites 4–6 nõutakse teatavate liittoodete veterinaarkontrolli piiripunktis ja tehakse neist nõuetest erand muudele liittoodetele, kaasa arvatud kõnealuse otsuse II lisas loetletud tooted. Liittoodetele, millele ei kohaldata erandina veterinaarkontrolli piiripunktis, kehtivad aga määruses (EÜ) nr 882/2004¹⁹ kirjeldatud ametliku kontrolli nõuded ning liikmesriigid peavad tegema kindlaks, millises turustusahela etapis on selline kontroll tõenäoliselt kõige tulemusrikkam.

6. TEATAVATE LIITTOODETE IMPORDIKONTROLL

Üldist impordikorda on üksikasjalikult tutvustatud eespool nimetatud juhenddokumendis „Impordinõuetega ning toiduhügieeni- ja ametliku toidukontrolli alaste ELi eeskirjadega seotud võtmeküsimused”.

Otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 kohaselt kohaldatakse veterinaarkontrolli piiripunktis alljärgnevatele liittoodetele:

- liittooted, mis sisaldavad töödeldud lihatoodet,
- liittooted, mille koostisest vähemalt poole moodustab mis tahes töödeldud loomne saadus, v.a töödeldud lihatoode,
- liittooted, mis ei sisalda töödeldud lihatoodet ja mille koostisest vähem kui poole moodustab töödeldud piimatoode, kui lõpptoode ei vasta kõnealuse otsuse artikli 6 nõuetele.

Otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktis b viidatakse liittootes sisalduvale mis tahes töödeldud loomsele tootele, v.a töödeldud lihatootele, mis tähendab seda, et liittootes võib sisalduda rohkem kui üks töödeldud loomne saadus. Sellisel juhul tuleb need tootes sisalduvad saadused kokku liita, et teha kindlaks, kas töödeldud loomsete saaduste kogusisaldus liittootes on vähemalt 50% ja seega kas asjaomasele liittootele kohaldatakse veterinaarkontrolli piiripunktis. Kogusisalduse kindlakstegemiseks tuleb arvesse võtta kõiki töödeldud loomseid saadusi peale töödeldud lihatoodete.

Kui see on ette nähtud, tuleb piiripunktis kontrollida, kas eespool nimetatud liittooted pärinevad kolmandast riigist või selle osast, millest on lubatud tuua liitu nendes liittoodetes sisalduvate töödeldud loomsete saaduste saadetisi, ja kas neil on kaasas määruse (EL) nr 28/2012 I või II lisas sätestatud näidisele vastav veterinaarsertifikaat. Liitu importimisel tuleb vajadusel kontrollida, kas kõnealustes liittoodetes sisalduvad töödeldud loomsed saadused toodeti heakskiidetud kolmandate riikide tunnustatud ettevõtetes, millel on ka heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks (vt käesoleva juhenddokumendi jaotis 4).

- Kui liittoode sisaldab ainult töödeldud liha-, piima-, muna- või kalandustoodet ja toodeti selle toote jaoks tunnustust omavas ettevõttes ning sellega on kaasas selle toote jaoks ette nähtud näidissertifikaat, siis võib seda aktsepteerida tervisetõendina, kuiõrd töödeldud toote sertifikaat annab rohkem

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 882/2004, 29. aprill 2004, ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, ELT L 165, 30.4.2004, lk 1; avaldatud uuesti väljaandes ELT L 191, 28.5.2004, lk 1.

tervisegarantiisid kui määruse (EL) nr 28/2012 kohane sertifikaat, juhul kui liittoode sisaldab ainult ühte liiki töödeldud loomset saadust.

- Määruse (EL) nr 28/2012 artikli 3 lõike 1 punkti c kohaselt ei tule liittoodetes sisalduvaid töödeldud kalandustooteid määruse (EL) nr 28/2012 I lisas sätestatud näidise järgi sertifitseerida, kui nende sisaldus liittootes on alla 50%. Sama põhimõtte kehtib töödeldud munatoodete puhul sama määruse mõlemas lisas sätestatud näidise osas.
- Küll aga tuleb määruse (EL) nr 28/2012 lisades sätestatud näidiste järgi sertifitseerida igasugune liittootes sisalduv töödeldud liha- ja/või piimatoodete, välja arvatud juhul, kui liittoode on pika säilimisajaga, ei sisalda lihatooteid ja sisaldab alla 50% piimatoodet ning lõpptoode vastab otsuse 2007/275/EÜ artikli 6 nõuetele.

Otsuse 2007/275/EÜ artikliga 6 vabastatakse erandina veterinaarkontrollist piiripunktis teatavad liittooted ja kõnealuse otsuse II lisas loetletud toiduained. Lisaks sellele tehakse otsuse 2007/275/EÜ artikli 4 punktis c koosmõjus artikli 6 lõike 1 punktiga a erand liittoodetele, mis on toatemperatuuril pika säilimisajaga või on selgelt valmistamise käigus täielikult läbi keedetud või kuumtöödeldud ega sisalda lihatoodeid, kuid mille koostisest vähem kui poole moodustab **piimatoodete**. Sellised liittooted peavad olema selgelt tähistatud inimtoiduks ettenähtuna, turvaliselt pakendatud või suletud puhastesse tootepakenditesse ja varustatud äridokumentidega ning märgistatud liikmesriigi ametlikus keeles nii, et dokument ja märgistus koos annavad teavet liittoodete laadi, koguse ja pakendite arvu, päritoluriigi, valmistaja ning koostise kohta (otsuse 2007/275/EÜ artikli 6 lõike 1 punkti a alapunkt iv).

- See tähendab, et liittooted, mis on toatemperatuuril pika säilimisajaga või on selgelt valmistamise käigus täielikult läbi keedetud või kuumtöödeldud ning sisaldavad piimatoodeteid ja mis tahes muid töödeldud loomseid saadusi, tuleb esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks juhul, kui töödeldud loomsete saaduste kogusisaldus moodustab üle 50% liittootest.
- Piiripunktis tuleb kontrollida, kas kõnealused liittooted on valmistatud kooskõlas üldiste rahvatervisenõuetega (määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklid 3–6), kas liittootes sisalduv töödeldud loomne saadus pärineb kolmandast riigist, millel on ELi heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks, ning eelkõige kas liittootes sisalduv piimatoodete pärineb kolmandast riigist, mille puhul on ELi nimekirjas ette nähtud asjakohane kuumtöötlemisviis.

Joonis 2. Tootes sisalduva töödeldud loomse saaduse sertifitseerimine määruse (EL) nr 28/2012 sertifikaatidel

- Tootes sisalduv mis tahes töödeldud lihatoode
- Tootes sisalduv töödeldud piimatoode, kui seda on vähemalt 50% või seda on mis tahes koguses, kui liittoode ei ole pika säilivusajaga
- Vähemalt 50% töödeldud kalandustooteid
- Vähemalt 50% töödeldud munatooteid

Eespool esitatud joonis näitlikustab, missuguseid liittootes sisalduvaid töödeldud loomseid saadusi tuleb sertifitseerida määruses (EL) nr 28/2012 asjaomaste liittoodete jaoks ettenähtud sertifikaatidel.

Liittooteid, mille suhtes ei kohaldata veterinaarkontrolli piiripunktis, tuleb korrapäraselt kontrollida vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklitele 41–43 koostatud **mitmeaastaste riiklike kontrollikavade** alusel ning võimalikke riske silmas pidades, nagu on ette nähtud sama määruse artikli 15 lõikega 1. Liikmesriigid peavad otsustama, missugune pädev asutus peaks kontrollimise eest vastutama ning millises turustusahela etapis on selline kontrollimine kolmandatest riikidest pärinevate liittoodete puhul tõenäoliselt kõige tulemusrikkam. Täpsemalt on sellist kontrollimist käsitletud eespool nimetatud määruse artiklites 15 ja 16.

Igal juhul on toidukäitlejatel kohustus tagada imporditud saadetiste nõuetelevastavus ja esitada asjakohased tõendavad dokumendid, kui liikmesriigi pädev asutus seda kontrollib.

See, kas liittoodet loetakse **ravimiks** või mitte, oleneb sellest, kas see vastab ravimi määratlusele direktiivi 2001/83/EÜ²⁰ artikli 1 punktis 2.

Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt peab toodete ravimiks liigitamisega tegelema riigi pädev asutus juhtumipõhise analüüsi alusel, võttes arvesse kõiki toote omadusi, ning see peab alluma kohtute kontrollile. Tuleb silmas pidada, et direktiivi 2001/83/EÜ artikli 2 lõikes 2 on sätestatud, et kui toode vastab ka muu ühenduse õigusaktiga reguleeritava toote määratlusele, kohaldatakse ravimeid käsitlevat õigusakti. Euroopa Kohus on ka märkinud, et ühtlustamise praeguses seisus ei saa välistada, et tooteid liigitatakse liikmesriigiti erinevalt. Kui ravimiks tunnistamise tingimused on täidetud, ei pea liittoodet piiripunktis kontrollimiseks esitama.

Kui liittoodet ei saa pidada ravimiks direktiivi 2001/83/EÜ mõistes, võib seda pidada toidulisandiks, kui see vastab direktiivi 2002/46/EÜ²¹ artiklis 2 esitatud määratlusele ja

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/83/EÜ, 6. november 2001, inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta, EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67.

kõik ELi toidualaste õigusaktide asjakohased sätted on täidetud. See kehtib ka meditsiiniliseks eriotstarbeks mõeldud dieettoitude (komisjoni direktiivi 1999/21/EÜ²² artikli 1 lõike 2 punkt b) ja eritoiduks ettenähtud toiduainete (direktiivi 2009/39/EÜ²³ artikli 1 lõige 2) kohta, mida hakatakse alates 20. juulist 2016 nimetama „konkreetsetele inimrühmadele mõeldud toiduks” (vt käesoleva juhendi jaotis 2.5). Peale selle tuleb olenevalt sellistes toodetes sisalduvatest töödeldud loomsetest saadustest järgida rahva- ja loomatervisenõudeid ning kõnealused tooted tuleb esitada piiripunktis impordi- või transiidikontrolliks koos liittoote sertifikaadiga.

Alljärgnevas tabelis antakse ülevaade eri liitoodetest ja sellest, kas nende suhtes kohaldatakse veterinaarkontrolli piiripunktis või määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 15 kohast ametlikku kontrolli. Tabelis on ka märgitud, missuguste liitoodete ja nende koostisosade jaoks on ELi õigusaktides sätestatud looma- ja rahvatervisenõuded (vt käesoleva juhendi jaotis 4).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1924/2006, 20. detsember 2006, toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta, ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

²² Komisjoni direktiiv 1999/21/EÜ, 25. märts 1999, meditsiiniliseks eriotstarbeks mõeldud dieettoitude kohta, EÜT L 91, 7.4.1999, lk 29.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ, 6. mai 2009, eritoiduks ettenähtud toiduainete kohta, ELT L 124, 20.5.2009, lk 21.

Tabel 2. Kolmandatest riikidest pärinevate ja ELi toodavate liittoodete ametlik kontroll

Liittooted, mille koostisest vähemalt 50% moodustab mis tahes töödeldud loomne saadus (mitme saaduse korral kokku liita)			
	Lihatooted		kõik
	Piimatooted		veterinaar-
	Munatooted		kontrollid
	Töödeldud kalandustooted		piiri-
	Muu töödeldud loomne saadus*, mesi, želatiin, teod jne		punktis
Looma- ja rahvatervisenõuded – määruse (EL) nr 28/2012 sertifikaat			
Liittooted, mille koostisest alla 50% moodustab mis tahes töödeldud loomne saadus (mitme saaduse korral kokku liita)			
Liittooted, mis ei ole pika säilimisajaga		Liittooted, mis on pika säilimisajaga (kuumtöödeldud)	
Lihatooted	veterinaarkontroll piiripunktis	Lihatooted	veterinaarkontroll piiripunktis
Piimatooted#	veterinaarkontroll piiripunktis	Piimatooted	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll, nimekirja kantud kolmas riik
Munatooted*	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll	Munatooted*	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll
Töödeldud kalandustooted*	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll	Töödeldud kalandustooted*	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll
Muu töödeldud loomne saadus*, mesi, želatiin, teod jne	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll	Muu töödeldud loomne saadus*, mesi, želatiin, teod jne	määruse (EÜ) nr 882/2004 kohane kontroll
Liha- ja piimatooted: looma- ja rahvatervisenõuded – määruse (EL) nr 28/2012 sertifikaat		Liha- ja piimatooted: looma- ja rahvatervisenõuded – määruse (EL) nr 28/2012 sertifikaat Kõik teised töödeldud loomsed saadused, k.a piima-, muna- ja töödeldud kalandustooted: äridokument vastavalt otsuse 2007/275/EÜ artikli 6 lõike 1 punkti a	

Kui täielikult kuumtöödeldud, nii et kogu tooraine on denatureerunud, siis ei kohaldata veterinaarkontrolli piiripunktis, kuid kohaldatakse määruse (EÜ) nr 882/2004 kohast kontrolli.

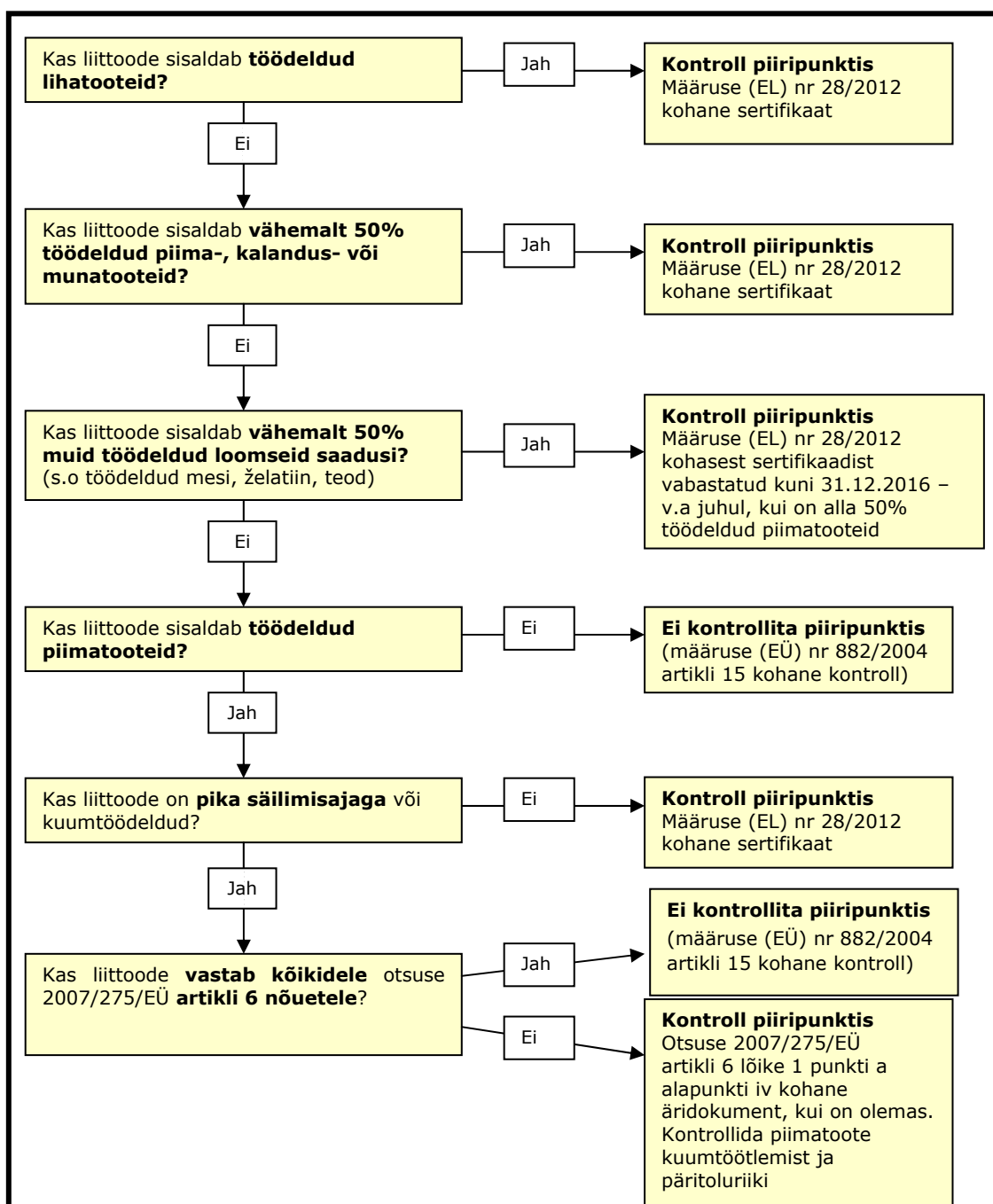
* Sellistele töödeldud loomsetele saadustele ei ole kehtestatud loomatervisenõudeid; kohaldatakse ELi üldisi rahvatervise-eeskirju (vt käesoleva juhendi jaotised 3.2 ja 3.4) ja liikmesriikide rahvatervisenõudeid, nt sertifitseerimist; kehtib 31. detsembrini 2016.

Sellistes liittoodetes sisalduvad piimatooted, mille suhtes ei kohaldata veterinaarkontrolli piiripunktis, peavad pärinema nimekirja kantud kolmandast riigist ja olema töödeldud määruse (EL) nr 605/2010 I lisas ettenähtud viisil.

Mis tahes liittoote valmistamiseks kasutatud loomsed koostisosad peavad pärinema kolmandast riigist, millel on asjaomase loomse koostisosa jaoks otsuse 2011/163/EL I lisa kohaselt heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks.

Otsustuspuu võib aidata importijatel ja pädevatel asutustel lihtsamini otsustada, kas liittoode tuleb esitada piiripunktis impordikontrolliks või mitte. Joonisel 3 on ära toodud selline otsustuspuu.

Joonis 3. Otsustuspuu inimtoiduks ettenähtud liittoodete kohta, millele kohaldatakse impordikontrolli piiripunktis ja sertifitseerimist

Liittootes sisalduv mis tahes töödeldud liha- ja/või piimatoode (kui piimatootesisaldus on vähemalt 50% või alla 50% ja liittoode ei ole toatemperatuuril pika säilimisajaga või täielikult kuumtöödeldud) peab olema sertifitseeritud määruse (EL) nr 28/2012 lisades sätestatud näidistel.

7. NÕUETE JA KONTROLLI KOHALDAMISE NÄITED

Käesoleva juhenddokumendi III lisas on esitatud näiteid liittoodetest ja töödeldud loomsetest saadustest. Need näited on aga koostatud juhtumipõhiste otsuste alusel olenevalt tootest ja selle koostisosadest ning neid ei saa seetõttu pidada üldiseks põhimõtteks.

7.1. Otsuse 2007/275/EÜ II lisas loetletud liittooted

Otsuse 2007/275/EÜ II lisas loetletud tooteid ei pea esitama piiripunktis veterinaarkontrolliks. Küll aga peavad need olema toodetud kooskõlas üldiste rahvatervisenõuetega (määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklid 3–6) ja liittootes sisalduv töödeldud loomne saadus peab pärinema kolmandast riigist, mis on asjaomase loomse saaduse jaoks otsuse 2011/163/EL I lisa nimekirja kantud ja millel on heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks.

EFSA on hinnanud kõnealuste liittoodete rahvatervisealast riski ja esitanud oma arvamuse aruandes, mis on avaldatud aadressil:

<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2662.htm>.

EFSA arvamuses antakse ülevaade kvantitatiivsetest mikrobioloogilistest mudelitest ja andmebaasidest, mille abil saab kvantitatiivselt hinnata temperatuuri, pH, vee aktiivsuse, töötlemise, säilitamise kestuse ja nende kombinatsioonide mõju peamiste bakteriaalsete patogeenide püsimisele ja kasvamisele.

Liittoodetes on mitu erineva koostisega komponenti. On jõutud järeldusele, et niiskuse ja ainete ülekandumine ja levik koostisosade vahel võib muuta viimaste füüsikalis-keemilisi omadusi, eriti kokkupuutekohtades. Seetõttu tuleb liittootepoolse riski hindamisel silmas pidada patogeenide püsimist ja kasvamist enim soodustavaid omaduste kombinatsioone. Rohkem teavet leiab eespool viidatud veebisaidilt.

7.2. Näiteid liittoodetest

7.2.1. Lihatooteid sisaldavad liittooted

Kõik lihatooteid sisaldavad liittooted tuleb esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks ja nendega peab olema kaasas määruse (EL) nr 28/2012 I lisas sätestatud sertifikaat, millel on täidetud tervisetabe jaotis II.2.A, juhul kui need tooted on ette nähtud importimiseks. Transiidi jaoks peab olema täidetud kõnealuse määruse II lisas sätestatud sertifikaadi jaotis II.1.A.

- Salaami ja juustuga pitsa peab pärinema registreeritud ettevõttest, samal ajal kui hakkliha või töötlemata kalandustoodetega pitsa, mida on kuumtöödeldud, peab pärinema tunnustatud ettevõttest. Mõlemal saadetisel peab aga olema eespool nimetatud liittootesertifikaat.
- Hakkliha või töötlemata kalandustoodetega pitsa, mida ei ole kuumtöödeldud, jääb töötlemata loomseks saaduseks ning peab seega pärinema tunnustatud ettevõttest ja olema varustatud hakklihale või kalandustoodetele ette nähtud näidisveterinaarsertifikaadiga.

- Lihatooteid ja töödeldud kalandus- või munatooteid sisaldavate liittoodete puhul peab olema täidetud ainult eespool nimetatud sertifikaadi tervise teabe jaotis II.2.A (transiidi puhul jaotis II.1.A), kui kalandus- või munatoodete sisaldus on alla 50%. Niipea aga, kui kalandus- või munatoodete sisaldus on üle 50%, peab lisaks jaotisele II.2.A olema täidetud ka jaotis II.2.C või II.2.D (munatoodete transiidi korral jaotis II.1.C).

7.2.2. Piimatooteid sisaldavad liittooted

Liittooted, mille koostisest vähemalt 50% moodustavad piimatooted, ning liittooted, mis ei ole pika säilimisajaga ja mille koostisest alla 50% moodustavad piimatooted, tuleb esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks. Neil peab olema määruse (EL) nr 28/2012 I lisas sätestatud sertifikaat, millel on täidetud tervise teabe jaotis II.2.B. Transiidi korral peab olema täidetud sama määruse II lisas sätestatud sertifikaadi tervise teabe jaotis II.1.B.

7.2.3. Muid töödeldud loomseid saadusi sisaldavad liittooted

Liittooted, mille koostisest vähemalt 50% moodustavad töödeldud kalandus- või munatooted, tuleb esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks. Neil peab olema määruse (EL) nr 28/2012 lisades sätestatud sertifikaat, millel on täidetud tervise teabe asjakohane osa (jaotis II.2.C või jaotis II.2.D).

Liittooted, mille koostisest vähemalt 50% moodustab mis tahes muu töödeldud loomne saadus peale töödeldud liha-, piima-, kalandus- või munatoodete, tuleb esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks. Nende saaduste jaoks ei ole aga kehtestatud loomatervisenõudeid ning rahvatervisenõuded ei ole tulenevalt määrusega (EL) nr 1079/2013 ette nähtud üleminekuperioodist veel kohaldatavad, välja arvatud liikmesriikide nõuded.

Kui liittoode sisaldab mitut töödeldud loomset saadust, siis tuleb need kokku liita ja kui tulemuseks on üle 50%, siis tuleb liittoode esitada piiripunktis veterinaarkontrolliks.

8. ÜLDINE JA ERITEAVE IMPORDI- JA TRANSIIDIKONTROLI KOHTA

Üldine teave loomsete saaduste liitu importimise tingimuste kohta on kättesaadav tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi veebisaidil aadressil:

http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/index_en.htm.

Täiendav üldine ja eriteave impordikontrolli kohta on kättesaadav tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi veebisaidil veterinaarkontrolli kohta piiril; sait asub aadressil:

http://ec.europa.eu/food/animal/bips/index_en.htm.

Liigitus tegevuste järgi

Tegevus	Määrus (EÜ) nr	Risk	Mittetäielik näidete loetelu
Taimse toidu kombineerimine töödeldud loomse toiduga ja nende edasine koostöötlemine.	853/2004	Kaasnevat riski saab kontrolli all hoida määruse (EÜ) nr 853/2004 eeskirjade rakendamise teel.	<ul style="list-style-type: none"> • Töödeldud lihast ja köögiviljadest valmistatud toidu konservimine • Töödeldud loomseid koostisosi (nagu juustu, töödeldud kala või töödeldud liha) sisaldavate pitsade küpsetamine • Lihaekstraktist valmistatud supi tootmine
Taimse toidu kombineerimine töödeldud loomse toiduga ja sellisena turule laskmine.	852/2004	Kaasnevat riski saab kontrolli all hoida määruse (EÜ) nr 852/2004 eeskirjade rakendamise teel.	<ul style="list-style-type: none"> • Singiga või juustuga võileibade valmistamine • Toidujää valmistamine töödeldud piimast (kuumtöödeldud piimast, piimapulbrist) • Pagaritoodete valmistamine piimatoodetest • Töödeldud loomsetest saadustest (nt töödeldud lihast) ja köögiviljadest koosneva valmistoidu kombineerimine • Kondiitritoodete (nt töödeldud piima sisaldava šokolaadi) tootmine • Majoneesi tootmine munatootest

<p>Taimse toidu kombineerimine töötlemata loomse toiduga ja nende edasine koostöötlemine.</p>	<p>853/2004</p>	<p>Risk on sama nagu töödeldud loomse toidu, nt lihatoodete tootmisel. Sel põhjusel tuleb kohaldada määruse (EÜ) nr 853/2004 eeskirju. ELi eeskirjade kohaselt peab ettevõtte olema tunnustatud ja sellisel toidul peab olema eraldusmärgistus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Köögiviljadest ja värskest lihast tehtud toodete konservimine • Toorpiimast jäätis <p>Vt märkused käesoleva juhenddokumendi jaotises 2.1</p>
<p>Taimse toidu kombineerimine töötlemata loomse toiduga ja sellisena turule laskmine.</p>	<p>853/2004</p>	<p>Risk on sama nagu loomsete toorainete, nt värskel liha jne käitlemisel. ELi eeskirjade kohaselt peab ettevõtte olema tunnustatud ja sellisel toidul peab olema eraldusmärgistus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Värske liha/kala kombineerimine köögiviljadega küpsetusvardal

Töödeldud loomsete saaduste mittetäielik loetelu

Töödeldud tooted* saadakse mis tahes oluliselt algset toodet muutva tegevuse, sealhulgas kuumutamise, suitsutamise, laagerdamise, küpsetamise, kuivatamise, marineerimise, ekstraheerimise, ekstrudeerimise või nende protsesside kombinatsiooni tulemusena.

Töödeldud loomsete saaduste hulka kuuluvad

- lihatooted (sink, salaami jne)
- töödeldud kalandustooted (suitsukala, marineeritud kala jne)
- piimatooted (kuumtöödeldud piim, juust, jogurt jne)
- munatooted (munapulber jne)
- sulatatud loomarasv
- kõrned
- želatiin
- kollageen
- töödeldud sooled, maod, põied jne

Töödeldud loomsete saaduste hulka kuuluvad ka

- töödeldud toodete kombinatsioonid, nt juust singiga (vt käesoleva juhendi jaotis 2.2.2)
- korduvalt töödeldud tooted, nt juust pastöriseeritud piimast

Lisada võib aineid spetsiifiliste omaduste (nt maitse ja lõhn, magusus, värvus, tekstuur) tekitamiseks või tehnoloogilisel otstarbel, näiteks:

- vorst küüslauguga
- jogurt puuviljadega
- juust ürtidega või paneeritud juust
- koorejäätis šokolaadiga
- konservitud kalafilee õlis
- keedetud rannakarbid küüslauguvõiga
- surimi munaosistega
- praetud paneeritud kala

* määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punkti m tähenduses

Märkused

Töödeldud loomsed saadused võivad hõlmata teatavaid lihavalmistisi, nagu marineeritud ja soolatud liha. **Töödeldud loomsed saadused** peavad pärinema tunnustatud ettevõttest.

Liittoodete ja töödeldud loomsete saaduste näited

Alljärgnev näidete loetelu on koostatud juhtumipõhiste otsuste alusel olenevalt tootest ja asjaomase toote koostisosadest ning neid ei saa pidada üldiseks põhimõtteks.

Pilt	CN-kood*	Tooteteave	Märkused
	1604 14 11	Tuunilõik päevalilleõlis Koostisosad: võõttuun (<i>Katsuwonus pelamis</i>), päevalilleõli ja sool	Kalandustoodete, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on kalandustootete sertifikaat ja pärinemine tunnustatud ettevõttest.
	1604 15	Makrell tomatikastmes Koostisosad: stauriid, tomatikaste, vesi ja sool	Kalandustoodete, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on kalandustootete sertifikaat ja pärinemine tunnustatud ettevõttest.
	1904 90 10, kui kalasisaldus on alla 20% 1604 (külmutatud või mitte), kui kalasisaldus on üle 20%	Suši Koostisosad: kala, suširiis, palmilehed jm	Kalandustoodete, sest sisaldab toorest kala või on valmistatud toorest kalast; kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on kalandustootete sertifikaat ja pärinemine tunnustatud ettevõttest. Kui on lisatud munatooteid, tuleb lisaks esitada ka munatoote sertifikaat.

	1604 20 10	<p>Magushapu lõhesalat, 185 g</p> <p>Koostisosad: gorbuuša (55 g), magushapu kaste (tomatikaste, vesi, äädikas, sojaõli, suhkur, modifitseeritud tärklis, sool, köögiviljaekstrakt), tomat, suhkrumais, sibul, roheline paprika, minimais, lõhna- ja maitsetugevdaja (E621), kapsantiin (E160c)</p>	<p>Liittoode.</p> <p>Ei kohaldata kontrolli piiripunktis, sest sisaldab alla 50% kalandustooteid.</p> <p>Kuna toode on valmistatud töötlemata kalast (otsuse 2007/275/EÜ artikli 2 punkt a), peab see pärinema tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist.</p>
	1602 50 31	<p>Soolatud veiseliha</p> <p>Koostisosad: kuumtööteldud veiseliha (72%), veiseliha (24%), sool, suhkur, vesi ja säilitusaine (naatriumnitriit – E250)</p>	<p>Lihatoode, nõutav on kontroll piiripunktis, lihatoote sertifikaat ning pärinamine tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist nõutaval viisil töödelduna (otsus 2007/777/EÜ).</p>
	1602 50 95	<p>Veisehakkliha konserv</p> <p>Koostisosad: veiseliha (75%), vesi, sibul, nisujahu, tomatipüree, veiselihaekstrakt, sool, maisijahu, suhkur, looduslik värvaine (harilik karamell), looduslik sibula lõhna- ja maitseaine, maltodekstriin ja valge pipar</p>	<p>Lihatoode, sest taimsed koostisosad lisavad üksnes spetsiifilisi omadusi; nõutav on kontroll piiripunktis, lihatoote sertifikaat ning pärinamine tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist nõutaval viisil töödelduna (otsus 2007/777/EÜ).</p>

 <p>Beef Lasagne with fresh pasta</p>	<p>1902 20</p>	<p>Veiselihalasanje</p> <p>Koostisosad: veisehakkliha, köögiviljad ja pastatoode, garneeritud piima ja juustu sisaldava bešamellkastmega. Lõpptoode on kuumtöödeldud.</p>	<p>Liittoode, nõutav on kontroll piiripunktis ja liittoote sertifikaat, mis peab olema täidetud tootes sisalduvate liha- ja piimatoodete kohta.</p>
 <p>Chili SINCE 1891 with Beans</p>	<p>1602, kui lihasisaldus on üle 20%</p> <p>2106, kui lihasisaldus on alla 20%</p>	<p>Konservitud chili ubadega</p> <p>Koostisosad: vesi, veiseliha, oad, kontsentratsioon purustatud tomatitest, 2% või vähem maisijahu, tekstureeritud köögiviljavalk (sojajahu, värvaine karamell), sool, tšillipulber, lõhna- ja maitseained, suhkur, tärklis, vürtsid, roheline tšilli, sibul, jalapeno. Lõpptoode on kuumtöödeldud.</p>	<p>Liittoode, nõutav on kontroll piiripunktis, liittoote sertifikaat ning pärinemine tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist nõutaval viisil töödelduna (otsus 2007/777/EÜ), sest valmistatud toorest veiselihast.</p>
	<p>1604</p>	<p>Praetud Tai kalakook, külmutatud</p> <p>Koostisosad: kalafilee (69%), oad (9%), vesi (7%), tapiokk (5%), punane karripasta (5%), suhkur (2%), sool (1,5%), lõhna- ja maitsetugevdajad (0,9%), kahvrlaimilehed (0,3%), munavalgepulber (0,2%), fosfaat (0,1%)</p>	<p>Kalandustoode (sarnaneb kuumtöödeldud surimile), sest on valmistatud toorest kalast ja taimsed koostisosad lisavad spetsiifilisi omadusi. Kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on kalandustoote sertifikaat ja pärinemine tunnustatud ettevõttest.</p> <p>Väike kogus munavalgepulbrit täidab tehnoloogilist otstarvet, sest see on vajalik valmistamiseks ega pea olema sertifitseeritud, kuid toidukäitleja peab</p>

			tagama, et see pärineks tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist.
	2106 90 98	<p><i>Paneer</i>'ikangid, külmutatud</p> <p>Koostisosad: riivsaia paneeritud juust</p> <p><i>Paneer</i> on kohupiimasarnane toorjuust, kuid lõpptoode on kuumtöödeldud.</p>	Piimatoode, sest riivsaia lisab spetsiifilisi omadusi; kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on tunnustatud ettevõtte ja piimatoote sertifikaat vastavalt päritolukohaks oleva kolmanda riigi puhul nõutavale kuumtöötlusviisile (B või C).
	2106 90 98	<i>Paneer</i> 'i-bhurji rull, külmutatud, täidetud köögivilja ja <i>paneer</i> 'iga (kodujuustusarnane toorjuust). Lõpptoode ei ole kuumtöödeldud.	Liittoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, kuigi sisaldab alla 50% piimatoodet, sest juust on värske (ei ole toatemperatuuril pika säilimisajaga).
	1602 32	<p>Kana tainas, külmutatud.</p> <p>Koostisosad: 42% kuumtöödeldud kanaliha, lehttainas, 9% mangot, suhkur, 2% paksoid, palmiõli, vürtsid.</p> <p>Kuumtöödeldud kanaliha, mis on keeratud tainasse ja ahjus küpsetatud.</p>	<p>Liittoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, võib pärineda registreeritud ettevõttest.</p> <p>Kui toores kanaliha on tainasse keeratud ja seejärel küpsetatud, peab töötlemisettevõtte olema tunnustatud.</p>
	<p>1602, kui lihasisaldus on üle 20%</p> <p>2106, kui lihasisaldus on alla 20%</p>	Hamburger veiselihakotleti, juustu, tomati ja salatiga	<p>Liittoode, nõutav on kontroll piiripunktis ja liittoote sertifikaat, millel on täidetud liha- ja piimatoodete osa.</p> <p>Kui on valmistatud toorest lihast, peab pärinema tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud</p>

			kolmandast riigist nõutaval viisil töödelduna (otsus 2007/777/EÜ).
	1605	Paneeritud hiidkrevetid Värsked krevetid, külmutatud, riivsaia paneeritud	Kalandustoode, sest krevetid on toored; kohaldatakse kontrolli piiripunktis ja nõutav on kalandustoote sertifikaat.
	1603 00 10	Granuleeritud kanapuljong Koostisosad: toidu lisaained (naatriumvesinikgluta maat, nukleotiidmaitseained, toidu lõhna- ja maitseained, B2- vitamiin), sool, riisipulber, kanaliha, muna, karripulber (sisaldab kurkumit), murulauk, küüslauk, valge dekstriin. Pika säilimisajaga	Ei sisalda lihatükke, üksnes kuumas vees lahustuvad graanulid. Liittoode, kuid kontrolli piiripunktis ei kohaldata, sest on nimetatud otsuse 2007/275/EÜ II lisas. Täidetud peavad aga olema üldised toiduhügieeninõuded, nagu heakskiidetud kolmas riik, heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks ja puljongis sisalduva kanaliha pärinemine tunnustatud ettevõttest.
 Sisaldab kaks pakikest tursamarjamaitseainet ja kaks pakikest kuivatatud merevetikaid Pika säilimisajaga	2103 90 90	Tursamarjakaste Kastmepaki koostisosad: soolaga maitsestatud tursamari; rasvaine (rapsiõli, palmiõli), sool, naatriumvesinikgluta maat, suhkur, hüdrolüüsitud valk (sojauba, nisu, mais, kala), karmin, naatriumguanülaat, naatriuminosinaat, laktoos (piim)	Liittoode, kontrolli piiripunktis ei kohaldata, sest toatemperatuuril pika säilimisajaga ja töödeldud loomse saaduse sisaldus on alla 50%. Liittootes kasutatud kala ja piim peavad pärinema heakskiidetud kolmandast riigist, millel on ka heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks, ja tunnustatud ettevõtetest.

	<p>2106 90 98</p>	<p>Lahustuv joogipulber, pika säilimisajaga</p> <p>Sisaldab 48% piimakuivainet, suhkrut, maapähkliõli, maltodekstriini, karamelli, mineraalset ja muid koostisosi.</p>	<p>Piimatoode, sest taimsed koostisosad lisavad spetsiifilisi omadusi; kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on pärinemine tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist, samuti heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks ja nõuetekohane kuumtöötlemisviis.</p>
	<p>2202 90 99</p>	<p>Kohvijook</p> <p>Koostisosad: vesi, suhkur, lõssipulber (2%), piimapulber (3,7%), kohviekstrakt (0,6%, 6,0 g/l), vanilliekstrakt, E473, E475, E322, E407, suurendatud kofeiinisaldus: 30 mg/100 ml</p>	<p>Liittoode, millele ei kohaldata kontrolli piiripunktis, sest piimatoodetesisaldus on alla 50% ja toode on toatemperatuuril pika säilimisajaga.</p> <p>Nõutav on aga tootes sisalduvate piimatoodete pärinemine heakskiidetud kolmandast riigist ja tunnustatud ettevõttest, samuti heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks.</p>
	<p>2105 00</p>	<p>Vanillimaitseline jäätis vahvli ja sarapuupähklitega</p> <p>Koostisosad: vesi, suhkur, piima kuivaine, rafineeritud palmituumaõli, glükoosisuur, sarapuupähklid, emulgaator, stabilisaatorid, kunstlikud lõhna- ja maitseained, šokolaadisegu, vahvel</p>	<p>Liittoode, kui tootmisprotsess ei hõlma kuumtöötlemist; võib pärineda registreeritud ettevõttest, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, sest toode ei ole pika säilimisajaga.</p> <p>Piimatoode, kui kuumtöödeldud; nõutav on pärinemine tunnustatud ettevõttest, kontroll piiripunktis ja piimatoote sertifikaat.</p> <p>Mõlemal juhul on nõutav tootes sisalduva piimatoote pärinemine heakskiidetud</p>

			kolmandast riigist ja tunnustatud ettevõttest, samuti heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks.
	2208 70	<p>Kooreliköörid</p> <p>Koostisosad: tavaliselt valmistatud puuviljast, kohvist, alkoholist, piimast, piimapulbrist, munakollasest ja/või koorest</p> <p>Toatemperatuuril pika säilimisajaga</p>	<p>Liittooде, tootes sisalduva piimatoote päritolu ja töötlemisviis peab vastama piimatoodete jaoks kehtestatud heakskiidetud kolmandate riikide nimekirjas ettenähtule.</p> <p>Kontrolli piiripunktis ei kohaldata, kui loomse saaduse sisaldus on alla 50%.</p>
	2103 90 90	<p>Kalakaste: <i>Codex Alimentarius'</i>e standardi STAN 302/2011 määratluse kohaselt saadakse kalakaste kala ja soola (ja vee) segu kääritamise teel</p>	<p>Kalandustooде, nõutav kalandustooде sertifikaat, kohaldatakse kontrolli piiripunktis olenemata kala kogusest.</p>
	2103 90 90	<p>Lõhna- ja maitseaine, mis sisaldab nt 40% kalakastet ja vett</p>	<p>Kalandustooде, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on kalandustooде sertifikaat.</p> <p>Tegu oleks liittooдеga, kui lisatud oleks ka köögiviljasaadusi. Üksnes vee lisamine ei tee tootest liittooдеt.</p>

	2103 90 90	Austrikaste Koostisosad: austriekstrakt, 30% sojakastet, soolvesi ja maitseained	Liittoode, mis on nimetatud otsuse 2007/275/EÜ II lisas ja millele ei kohaldata kontrolli piiripunktis.
	1517 90 99	Toidu lisaaine, mikrokapslites tuuniõlipulber Koostisosad: sisaldab 48% kõrgrafineeritud ja lõhnatustatud tuuniõli, 15% kaseiini, dekstroosi, kuivatatud glükoosisiirupit, naatriumaskorbaati, letsitiini ja muud. Pika säilimisajaga	Liittoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, liittoote sertifikaadil peab olema täidetud piima- ja kalatoodete osa ning kolmas riik, millest liittoode pärineb, peab olema mõlema jaoks heaks kiidetud.
	2106 90 92	Tabletid, <u>lõpptarbija</u> <u>jaoks pakendamata</u> Ühe tableti koostisosad: glükoosamiinsulfaat (saadud looduslikust kalast): 34,6% kõikidest koostisosadest kondroitiin (saadud linnulihast): 27,7% kõikidest koostisosadest ~38% tabletist koosneb taimsetest saadustest.	Liittoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, liittoote sertifikaadil peab olema täidetud liha- ja kalatoodete osa ning kolmas riik, millest liittoode pärineb, peab olema mõlema jaoks heaks kiidetud. Kui päritoluriik on Hiina, on nõutav tõend klooramfenikooli jne kohta, nagu on ette nähtud otsusega 2002/994/EÜ.

	<p>1602</p>	<p><i>Tandoori-yakitori</i>-varras</p> <p>Koostisosad: jogurti, piima, soola, vürtside ja oliiviõliga marineeritud liha, mis on seejärel röstitud, sütel grillitud ja külmutatud</p>	<p>Lihatoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on lihatoote sertifikaat ning toidukäitleja peab tagama, et piim ja jogurt pärineksid tunnustatud ettevõttest / heakskiidetud kolmandast riigist.</p>
	<p>1602, kui lihasisaldus on üle 20%</p> <p>2106, kui lihasisaldus on alla 20%</p>	<p>Hommikusöögi-<i>burrito</i> muna ja peekoniga</p> <p>Koostisosad: täidis munapudrust, peekonist, koorest, juustust, meest</p> <p>Tortilja jahust, piimapulbrist jne</p>	<p>Kui on kasutatud tooreid mune, siis on toode töödeldud loomne saadus, sest tortiljaümbrist ei ole koos töödeldud loomse saadusega kuumtöödeldud. <i>Burrito</i> peab pärinema tunnustatud ettevõttest ja olema varustatud veterinaarsertifikaatidega kõikide selles kasutatud loomsete koostisosade jaoks.</p> <p>Kui on kasutatud munatooteid, siis on toode liittoode ja <i>burrito</i> võib pärineda registreeritud ettevõttest ning peab olema varustatud liittootesertifikaadiga, mis on täidetud kõikide kasutatud loomsete koostisosade kohta.</p> <p>Mõlemal juhul kohaldatakse kontrolli piiripunktis.</p>

	<p>1604, kui kalasisaldus on üle 20%</p> <p>2106, kui kalasisaldus on alla 20%</p>	<p>Selges kallerdises <i>gefilte fish</i> klaaspakendis</p> <p>Koostisosad: vesi, karpkala, munavalge, valge kala, kefaal, suhkur, porgand, sool, puuvillaseemneõli, sibul, haug, kartulitärklis, karrageen, pipar, looduslikud lõhna- ja maitseained</p>	<p>Kalandustoode (sarnaneb kuumtöödeldud surimile), valmistatud värskest kalast, taimsed koostisosad lisavad spetsiifilisi omadusi. Peab pärinema tunnustatud ettevõttest.</p> <p>Nõutav on kontroll piiripunktis ja kalandustooete sertifikaat. Munavalge jaoks ei ole sertifikaat vajalik, sest sellel on tehnoloogiline otstarve, kuivõrd see on vajalik toote valmistamiseks; toidukäitleja peab tagama, et see pärineks tunnustatud ettevõttest.</p>
	<p>1901 90</p>	<p>Omletipulber</p> <p>Koostisosad: piimavalk, munavalgepulber, munapulber (20%), sool, lõhnaained, ürdid (0,5%), värvaine, vürtsid, paakumisvastane aine</p> <p>Ürdid on lisatud lõhna ja maitse spetsiifiliste omaduste lisamiseks</p>	<p>Loomne segatoode (piimatoode ja munatoode), kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on pärinemine mõlema tooteliigi jaoks tunnustust omavast ettevõttest ning piima- ja munatoote veterinaarsertifikaat.</p>
	<p>1602, kui lihasisaldus on üle 20%</p> <p>2106, kui lihasisaldus on alla 20%</p>	<p>Lihasalat</p> <p>Koostisosad: lihavorst, muna, sibul, konservitud köögivili, petersell, kaste (majoneesilaadne)</p>	<p>Liittoode, kohaldatakse kontrolli piiripunktis, liittoote sertifikaadil peab olema täidetud liha- ja munatoodete osa ning kolmas riik, millest liittoode pärineb, peab olema mõlema jaoks heakskiidetud.</p>

	<p>1901, sest sisaldab vanilliini</p> <p>0402, kui ei sisaldaks vanilliini</p>	<p><i>Dulce de leche</i></p> <p>Koostisosad: väherasvane piim (49%), suhkur (48%), vanilliin (2%), säilitusained naatriumvesinikkarbonaat (söögisooda, 1%) ja kaaliumsorbaat (vähem kui kümnendik 1%-st)</p>	<p>Piimatoode, sest taimsed koostisosad lisavad spetsiifilisi omadusi; kohaldatakse kontrolli piiripunktis, nõutav on pärinemine tunnustatud ettevõttest ja heakskiidetud kolmandast riigist, samuti heakskiidetud kava jääkide kontrollimiseks ja asjakohane kuumtöötlusviis.</p>
	<p>2309 10</p>	<p>Tuun maisiga</p> <p>Konservitud lemmikloomatoit</p>	<p>Lemmikloomatoit, mis on loomne kõrvalsaadus ja millele kohaldatakse kontrolli piiripunktis. Liittooted hõlmavad üksnes inimitoiduks ettenähtud toitu ning eeskirjad ei ole loomsete kõrvalsaaduste puhul asjakohased.</p>

* täielikku CN-koodi ei saa määrata, kui toote kirjeldus, koostisosade loetelu ja tootmisprotsessi kirjeldus on puudulik